

Det Kongelige Helse- og Omsorgsdepartement
PB 8011 dep

0030 OSLO

Vår saksbehandler
Kristina Dignes

Vår dato
20.03.2006

Vår referanse
06/01806/002 124

Telefon 22055604
E-post kristina.dignes@akershus-f.kommune.no

Deres dato
08.02.2006

Deres referanse
200600170-/ES

HANDLINGSPLAN FOR BEDRE KOSTHOLD I BEFOLKNINGEN 2007-2011 - INNSPILL FRA AKERSHUS FYLKESKOMMUNE

Vi viser til brev daterte 08.02.2006 der vi inviteres til å komme med innspill til handlingsplanen for bedre kosthold i befolkningen 2007-2011.

Forankring av folkehelsearbeidet i Akershus

Bakgrunnen for Akershus fylkeskommunes satsing på folkehelse og helsefremmende arbeidsplasser er Akershus fylkesplan 2004-2007, vedtatt i fylkestinget 16. juni 2003 og ved kgl.res. 2. juli 2004. Fylkesplanen omhandler tre hovedtemaer: Areal- og transport, verdiskaping og kompetanse og folkehelse. Hovedmålet er bedre fysisk og psykisk helse for alle innbyggerne i Akershus. Arbeidet følges opp gjennom tiltak i fylkesplanens handlingsprogram. Tiltakene er knyttet til tema eller innsatsområder innenfor fysisk aktivitet, **sunt kosthold**, rus/tobakk og gode, trivelige og tilrettelagte lokalsamfunn. Handlingsprogrammet rulleres årlig og vedtas endelig i fylkestinget. Vedlagt følger kopi av kostholdstiltakene i fylkesplanens handlingsprogram. Handlingsprogramet ble vedtatt 15 februar 2006.

Fylkesplanen er i fylkesutvalgets møte 13.12.2005 vedtatt forlenget med to år frem til 01.01.2010. Akershus vil dermed ha særlig fokus på folkehelse frem til dette tidspunktet. Og som nevnt tidligere er **sunt kosthold** en av fire innsatsområder innenfor folkehelse.

Det er pr. dags dato 20 av 22 kommuner som har sagt seg positive til og formelt sluttet seg til Partnerskap for folkehelse i Akershus. Kommunene har sluttet seg til partnerskapet ved at kommunestyret fatter et vedtak om dette, samt at det ansettes/utpekes en folkehelsekoordinator i minst 20 % stilling. Fylkeskommunen undertegner deretter en såkalt partnerskapsavtale med hver kommune. Kommunene forplikter seg også til å utarbeide en folkehelseplan, og de fleste kommunene er nå i gang med dette arbeidet.

I Partnerskap for folkehelse i Akershus er det dannet en regional referansegruppe bestående av en del sentrale partnere/aktører. Disse representerer Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Helse Øst v/ AHUS, Høgskolen i Akershus, én fra hver av de tre regionene (Romerike, Follo og Vestregionen) samt NaKuHel Norge (frivillige lag og organisasjoner). Høsten 2005 ble også Akershus Idrettskrets med i referansegruppen siden Akershus fikk status som FYSAK-fylke. Referansegruppen skal gi mer overordnede innspill til folkehelsesatsingen i Akershus.

Som deltaker i det regionale Partnerskap for folkehelse i Akershus og for å oppnå resultater på dette området, oppfordres kommunene til å sikre at folkehelse blir et overordnet tema i kommuneplan og følges opp med konkrete tiltak. Det forutsettes et partnerskap mellom det offentlige, frivillige lag og organisasjoner og næringslivet.

På bakgrunn av fylkets forankring av folkehelse i fylkesplanen fikk Akershus fylkeskommune i 2004 status som ett av fem såkalte fyrtårnfylker innen folkehelse. Fyrtårnprosjektet gjelder for en 4-årsperiode frem til og med 2007. Dette er en del av nasjonal folkehelsesatsing og oppfølging av St. meld. nr. 16 (2002-2003) *Resept for et sunnere Norge – folkehelsepolitikken*. Også handlingsplanen for fysisk aktivitet 2005-2009 *Sammen for fysisk aktivitet*, som 8 departementer står bak, er sentral for fylkets og kommunenes arbeide med folkehelse.

Som en del av folkehelsearbeidet i Akershus har vi også trukket inn tannhelsetjenesten i fylket.

Som nevnt over vil sunt kosthold være et prioritert innsatsområde i Akershus i mange år framover.

Gjennom folkehelsepartnerskapet arbeider vi med å stimulere kommunene til å utarbeide kommunale folkehelseplaner i tråd med satsingsområdene i fylkesplanen.

Konkrete eksempler på tiltak i fylkesplanens handlingsprogram 2006-2009 som bidrar til sunnere kosthold for befolkningen i Akershus

Et sunt kosthold er viktig for velvære, både sosialt, mentalt og fysisk. Akershus fylkeskommune ønsker å bidra til bedre kosthold hos befolkningen i fylket.

Barn og unges kosthold er et viktig satsingsområde. En utfordring er at ni av ti elever får i seg for mye sukker. Denne problemstillingen er særlig aktuell blant innvandrere fra den ikke-vestlige verden. Gjennom det nasjonale prosjektet fysisk aktivitet og måltider i skolen 2004/2006 er et av målene å utvikle gode modeller for dette. I 2006 deltar 16 grunnskoler og 2 videregående skoler i dette prosjektet se tiltak 5.18 i vedlegg.

Fylkeskommunen øker i 2006 innsatsen i forhold til sunne skolekantiner ved de videregående skolene. I tillegg satses det på at barn og unge skal velge vann som tørstedrikk. Denne innsatsen er synliggjort i tiltak 5.17 "Sunnere kosthold for elever i videregående opplæring". I dette prosjektet skal det i samarbeid med kantinepersonell, elever og helsepersonel arbeides for å øke kunnskapen om ernæring, kunnskapen om vann, samt ernæringstilbud og tilgjengelighet av sunn kost i kantinene. Det legges i prosjektet stor vekt på elevdeltagelse og elevmedvirkning. Fra oppstart i 2005 er det 11 videregående skoler i fylket som deltar.

I 2006 er det også tiltak i handlingsprogrammet rettet mot eldres kosthold i kombinasjon med nettverksbygging og økt fysisk aktivitet (se tiltak 5.19 "Aktiviteter for seniorer 65+. Kosthold og mosjon"). Dette er et pilotprosjekt i Ski kommune som bla annet innebærer matlagingskurs for enslige eldre menn.

Frivillige organisasjoner bidrar i gjennomføringen av flere av de lokale tiltakene. De bidrar i hovedsak gjennom dugnadsarbeid. Et av tiltakene er forankret i tredje sektor dette er tiltak

5.5. "Mer prosjektet -MER idrett". Fokus i dette prosjektet er på kunnskap om kosthold og fysisk aktivitet gjennom temakvelder i idrettslagene.

Til slutt ønsker vi å nevne et pilotprosjekt som starter opp i 2006 tiltak 5.42 "Omstilling i arbeidslivet med fokus på fysisk aktivitet og kosthold". Dette er et prosjekt der en ønsker å utvikle eksisterende attføringsbedrifter til å innkludere kosthold og fysisk aktivitet ift omstilling i arbeidslivet. Det er attføringsbedriften Eidsvoll industrier som er tiltaksansvarlig.

Ønsker dere å vite mer om de ulike kostholdstiltakene i Akershus står vi til rådighet.

Med vennlig hilsen

Torbjørn Lothe
fylkesdirektør

Kristina Dignes
rådgiver

Vedlegg: Handlingsprogram for Akershus fylkesplan 2006-2009: Eksempel på tiltak som skal bidra til sunnere kosthold i befolkningen.

Kopi: Fylkesmannen i Oslo og Akershus v/Jorunn Hunderi

Rigi Ahmad

Fra: Kristina.Dignes@akershus-f.kommune.no

Sendt: 21. mars 2006 10:53

Til: Postmottak HOD

Kopi: jorunn.hunderi@fmoa.no

Emne: innspill til handlingsplan for bedre kosthold

Vedlagt følger innspill fra Akershus fylkeskommune. Signert brev er sendt pr post.

Med vennlig hilsen
Kristina Dignes, rådgiver
Avdeling for regional utvikling, Akershus fylkeskommune
tlf 22055604, mobil 48145322
faks 22055692
kristina.dignes@akershus-f.kommune.no

21.03.2006